

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. Ξ, 79/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-7/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μεσορράχη*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Φυλλίδας*...,
Νομοῦ *Σερρών*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Θεόδωρος*
Παυλοπούλου..... ἐπάγγελμα *Διδ./λ.ος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Μεσορράχη - Ν. Ζίχης*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *5*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ιωάννης Σαρ. Γε. Κάλ. τοῦ Νικηφόρου*
Κρητιώτης *ἐν Μεσορράχῃ* *ἐπὶ τῇ 10. Μαρτίου 1898*.....
ἡλικία *72*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Δ' Δημοτικῆς*.....
τόπος καταγωγῆς *Μεσορράχη*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προὔριζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Λέγεται δὲ ἦσαν χωριεσταί, ἀλλὰ μετὰ τὴν*
καταληρημένην ἐκείνην ἦσαν καὶ χιρῆσα ὅπου ἔβασκαν τὰ ποιμνία.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Δὲν ἦσαν χωριεσταί*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἐν γούρῃ καὶ*
πράσῳτα διαχωριεσταί β) Μικρὰ ἐν Τούρκοις γ' 3) ἀρβυμάς ἐκκλησίαν
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ναὶ. Μάλιστα ἡ μηλικὰ διὰ ἐδικαίουτο μέρους. Ὁ ἀνδρὶς εὐαρε*
ἦν αἰδὸς ἐκ γυναικίῳ ἐπὶ Κοινότητα τοῦ λεγόμενου Ἰπρεμύματος καὶ τὰ ὅποια
εἶχε ἱεὺς ἐπιγύμνος ἔχρονος.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Εἰς ἀμφοτέρας (ἡμετέροισιν ὁ γένος... ὁρῶντες μὲν τὴν γεωργίαν...)*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναι*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἐρχομένη, ὡς ἄτομα, εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ ἴδιου χωρίου ἢ ἀπὸ μετοικίας καὶ ἐνοικίου τοῦ μισοῦ τῆς παραγωγῆς*.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασι-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

"Ὀρτα κτενῶδες, δηλ. μισακάτορες διὰ τὸν χρόνον ἐκτελέσεως.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰδος ἢ χρήμα*.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγντὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἢ ἀπὸ τοῦ ἴδιου χωρίου ἢ ἀπὸ μετοικίας. Τὸ ἡμερομίσθιον ὅλο εἰς χρήμα (ἐχρόνισμα ἡμέρας) ἢ εἰς εἶδος*.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλοι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Δοῦλοι καὶ προήρχοντο ἀπὸ τοῦ μετοικίας χωρίου*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ γέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγειναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Ναι. ὅπου ἐμάνθανεν β. δ. παρὰ χ. ἐργασίας*.....

β) Ἐπήγειναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

Ἐπὶ τὴν ἐποχικῶς ἐπὶ τὴν ἐργασίαν.....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....
Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο διὰ τῶν κτλ. κόπρου

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *1932*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον μετὰ τὸ 1920, ἐπεὶ οἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ μετὰ τὸ 1940*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, ἢ κτλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Τὸ μονόφτερον σιδηροῦν ἄροτρον το ἐχρησιμοποιεῖται ἐν μαλακὰ χωράφια, ἐκτελεῖται παλαιὰ τὸ ξύλινο. Ὁ σιδηρὸς καὶ ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἀπὸ τῆς Ν. Ζιχην ἢ τῶν Σέρραις.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *1945*

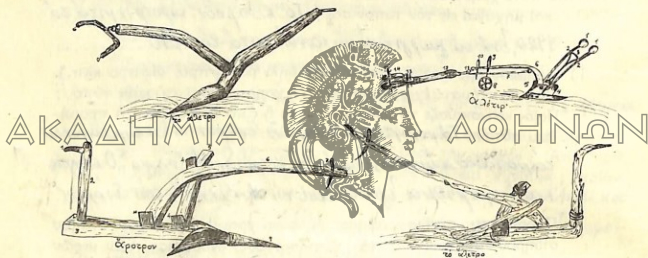
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1947*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1945

5) Μηχανή ἀλωνισμού .. 1945

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Εἰδικοί. Τεχνίται. ἡ δὲ μηχανὴ κατασκευάζεται, διαλαδύ. ἀλετριάδες, ἐπὶ ῥυμνίαν ἐπὶ θούρῳ. διαλαδύται τὰ ξύλα. (καὶ ἡρατῆρ. πλιν. ὀξυά.)* *ἐὰ καὶ ἀεκύαται. καὶ τὰ πωλοδοῦται.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ υπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦτο. μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν...
ἐν δυν. τῶν χωραφιδῶν.....

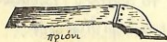
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἐκ τῆς ἀροτρίασιν.

Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

ἐκ σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφαῖ, ἀρνάρι (ἐκ σκεπάρ-
νι καὶ διὰ τὸ ἐκ σκεπάρνι καὶ ξυλοφαῖ).....

πριόνι

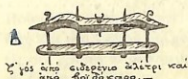

ἀρίδα

ρινὶ ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Παλαιότερον βοεῖ. ἐνὶ. ἐνὶ ἡμίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο καὶ. ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ. βόε. ὁ. ζυγὸς. ὁ ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

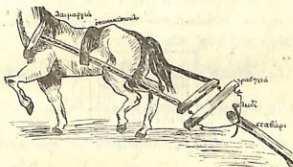

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λ. οὐ. ρ. α.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Μετὰ τὸ 1920.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Τοποθετοῦνται τὰ ζεύγη μετὰ πάλιν μετὰ τὸ ἀλάντρι καὶ βάλλεται τὸ ἀρότρον ἐπὶ τὴν ὀψιν.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συντάξεις εἰς τὸν τόπον σας. ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ὃ. ἔργατορας)

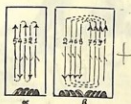
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *ἔχεται εἰς λωρίδας (δηλ. σπορίαις).*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μετὰ αὐλακίαν ;

ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *Δὲν ὑπάρχει συνήθεια.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν ὕψος, καθετῶς, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

ἤσαν οἱ μετὰ τὴν ὕψος καὶ κατὰ τὴν κλίση τοῦ τοῦ καὶ κατὰ τὴν πλαγίαν καὶ βαθιὰ κλπ. (ὅσοι πλαγίως, βαθιὰ κλπ.).

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς), γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Τὰ καλοκαίρικα ὀργνύμονται γίνονται. βύθρ. β. θ. α. ζ. α. ἄλλα καὶ μάλιστα ἐξ ὑποῦ. δὲ γίνονται εἰς βάθος μέτρο.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Πρῶτα γίνονται ἀρκτεῖα δι.χ. β. ζ. και μάλιστα κατὰ τοὺς μήνες Σεπτέριο καὶ Ὀκτώβριο. Δεῖχον ἐνδεκάδωρον ἐν ἁπλῶς 1^ο 2^ο 3^ο Σεπτέρι. Σήμερι ὁμις ἀνάλογον μετὰ καιρικὰς ἀπληκίας καὶ τὸν παλαιωμένον ἐδκαίρια. γίνονται δύο ἤ τρία καὶ κατὰ τοὺς μήνες Σεπτέριο καὶ Ὀκτώβριο*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *Τρία ἔτη*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο ὀργώματα καὶ κατὰ τοὺς μήνες Σεπτέριο καὶ Ὀκτώβριο.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Τὸ δισάκι ἢ δ. τεκέλι Σήμερι βίβαια χρησιμοποιοῦνται αἰσθητικῶς μηχανῆς. ὁ σπάρων ρίχνων συγχρόνως τὸ σπορόν καὶ τὸ λίπασμα ἐν ὁδῷ. τὸ ἀφαιρῶντα.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

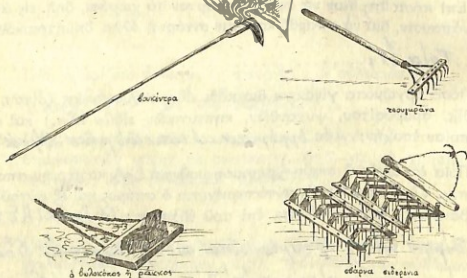
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Καθαρίζεται μὲ ξυλινὴν ράβδον ἢ ὅποια ἐστὶν ἄκρη γέφυρ. εἰς διὰ τοῦ εἰδύρου τὸ ὅποιον. λέρνεται. κατείνωει δὲ ἢ. κουπρέλια.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χώραφιου (σβάρνισμα, διβόλισμα); Γίνεται. ἰσοπέδωσις μὲ εὐάργον.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

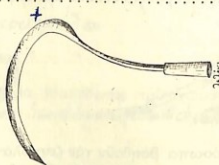
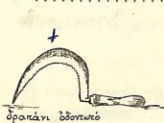
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με δρεπάνι με δόντια, χριστεμπολοῦνται ὁμοῦς καὶ χιρίε δόντια καὶ τὸ λῆσαν*
Κ.Ο.Θ.Α.Μ.Α.Ι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

*Σημεία καὶ τὰ δὲ δρεπάνια τοῦ ἐχού. ἀπαι-
καλοῦνται οἱ θεριστικοὶ κ.μ. κ.μ.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

*Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ τοῦ ἐχού. ἀπαι-
καλοῦνται οἱ θεριστικοὶ κ.μ. κ.μ.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἡ χειρο-
λαβή τοῦ δρεπανιοῦ τοῦ ἐχού. ἀπαι-
καλοῦνται οἱ θεριστικοὶ κ.μ. κ.μ.*

-
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

.....
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

-
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Χειρόβολα καὶ ὠριμένοι τὰ λεία καὶ
ἀγκαλιές.....*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *Ἐφερίον. ἄνδρες καὶ
γυναῖκες. ὕπῆρχον ὁμοῦ καὶ θερίζται, οἱ δροῖοι ὄχλατο,
ἀπὸ τῶ. Τελεχέλι. (Ἀγρίοι τῶν Νηρέων. Σέρρα.) καὶ..
ταῖς ἑδρῶν. μέγαντες.....*

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *καὶ ἀποκοπὴν (μὲ τὰ..
ὄχλα, μακεδονικὸ ὄριον τοῦ ἰαῦται μὲ 2½ ἀφ' οὗ διπλασιάζει..
Τὸ ἡμερομίσθιον, ἢ ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα καὶ μετὰ..
φαγητοῦ... 40 γροβία τὸ μακεδονικὸ ὄριον.....*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ὁδρι θερίζαν με τὸ
μέγαλον ὄριον. ἔφεραν εἰς τὴν χεῖρα μίαν ξύλην. ὄχλη
ἢ ὄσπια. ἔλεγον.. πάλαι μαρξία γ. Περνοῦσαν τὰ
τεῖβια. δακτυλῶν. μετὰ εἰχε. δὲ καὶ ἕνα ξύλον τὸ ἐπὶ τὴν
φύλαξιν τὴν χεῖρα καὶ δακτυλῶν τὸ μέγαλον. ἔλεγον. δὲ
περιεβαλλοσσι.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Αὐτὸ ἐδίδετο ὅτι δίδεται προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς διὰ τὸ θερισμὸν Σελῆς ἀρχίσαν. μετὰ 25 Μαΐου καὶ πρὸς τὰ κριθάρια καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐκείνηται μὲν τὴν παρούσαν ἡμέραν ἀναγκάζει*
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

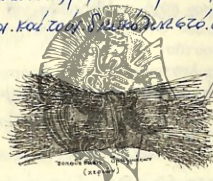
Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον *ἡμεῖς εἶθιμον. ἓνα μέρος καὶ λέγουσι: "Ἐκείνηται μὲν τὴν θύκῃ γὰρ ἐνὸς μῆρος. εἶκοι τὸ ἄνω μῆρος. μετὰ καὶ τὸ ἔρπονται τὰ ἵμα. Ἄλλοι παῖσι κάτταν. μετὰ καὶ καλῶς ἐκείνηται. πλέκουν δὲ ἄλλοι ὅροι β. πλέκῃ. καὶ τὰ ἔρπονται καὶ τὰ ἐκείνηται ἢ τὸ κρεμόνται ἐπὶ ἐν μέρει. γὰρ ἐνὸς μέρους. καὶ τὰ ἔρπονται μὲ ἄλλῃ χρῆσιν ἢ καὶ γὰρ ὁ μὲρ γὰρ.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ δεμάτιασμα ἐρῆτο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν καὶ τὸσο ἐξ-ἡμέραι τὰ καὶ ἡμεῖς ἐκείνηται μὲν τὴν θύκῃ γὰρ ἐνὸς μῆρος. εἶκοι τὸ ἄνω μῆρος. μετὰ καὶ τὸ ἔρπονται τὰ ἵμα. Ἄλλοι παῖσι κάτταν. μετὰ καὶ καλῶς ἐκείνηται. πλέκουν δὲ ἄλλοι ὅροι β. πλέκῃ. καὶ τὰ ἔρπονται καὶ τὰ ἐκείνηται ἢ τὸ κρεμόνται ἐπὶ ἐν μέρει. γὰρ ἐνὸς μέρους. καὶ τὰ ἔρπονται μὲ ἄλλῃ χρῆσιν ἢ καὶ γὰρ ὁ μὲρ γὰρ.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. Μάλιστα ἐλλογίζονται
- ἐπὶ αὐτῇ ἀράδα ἢ θάλασσα ἢ ἰσχυρὰ ἢ ἰσχυρὰ πύργου καὶ
 ἐκείνων τὰ δερματικά ἢ ἰσχυρὰ ἢ ἰσχυρὰ ἀπὸ τῶν τῶν ἐκείνων
 τοποθετῶν τὰ χερσὶν αὐτῶν (3-4). ἐπὶ δερματικά καὶ
 ἢ ἰσχυρὰ τὰ δερματικά τὰ χερσὶν αὐτῶν μεταφέρονται ἐπὶ ἄλλο
 δερματικά καὶ τὰ δερματικά τὰ χερσὶν αὐτῶν ἐχρησιμοποιεῖται
 τὰ χερσὶν αὐτῶν, χερσὶν αὐτῶν, χερσὶν αὐτῶν καὶ ἐκείνων
 ριὰ ἑκείνων καὶ τὰ δερματικά τὰ δερματικά.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; Τὰ δερμάτια
 ἐκκεντρώνοντο ἐπὶ ἑκείνων τῶν θερισμένων ἀγρῶν ἐπὶ ἑκείνων τῶν θερισμένων ἀγρῶν
 ἢ καὶ ἐπὶ ἑκείνων τῶν θερισμένων ἀγρῶν καὶ ἐπὶ ἑκείνων τῶν θερισμένων ἀγρῶν
 τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά
 δὲ καὶ τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά τὰ δερματικά
 μὲν 5 ἐπὶ ἑκείνων, 4 καὶ 4, 3 καὶ 3, 2 καὶ 2, ἕνα καὶ 1 καὶ ἐπὶ ἑκείνων
 ἐπὶ ἑκείνων

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Διηγεῖται καλλιέργεια πατάτας.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....

.....

.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....

.....

.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ..? *Ἐσυνηθίζετο ἡ*

διατροφή μὲ ξηρὰ χόρτα κυρίως μὲ τριφύλλι, βίκον
καὶ ἀχυρον......

.....

.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Μετὰ τὸ 20. Μαΐου καὶ ἡρώτα μὲ τὴν κόβαν*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Σήμερον ὁ μωρὸς θερίζεται μὲ εἰδικὰ μηχανήματα.

.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Τό χέρι α. καί ἡ γιάτα. (διμυάνι) ...
 Σήμερα ἄμφω γιγνέται τό θέωμο. μέ τῆς πρίβελ. δικ. γνονται
 μηάρες. καί μεταφέρονται. ἐξί. δεχυρῶ π.ε.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Ἡ μεταφορά τῶν δεματιῶν. πρὸς τὸ ἄλωνισμόν
 γινέταν. μέ τῶν καί. ἀφ' ἐδ. θεάσας. τὸ χωράφι.
 ἐπὶ. δελίνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; ὕπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ὁ χώρος καλεῖται θεμωνότοπος. Ἡ τοποθέτησις
 ἐγίγετο. ἐλ. αὐροί.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;
 Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν δελίνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν.
 ἐμὸν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Σύνταξις. κατεσκευάζετο. τὸ δελίνι.
 Ἐξω. διπρὸ. τὸ χωριό. καί. κατὰ προσημνοίαν. ἐλ. ...
 φήλωμα. διὰ τὰς οὐα. ὁ αἴρας.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σις του, δηλ. με ποῖαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐξ ἡμέρας
 ἔχον διὰ τοὺς περιεβόλους ὁμοῦ ἀπὸ κοινοῦ. Ἡ εἰρήνη ἐρίητο διὰ κλήρου.
 Ὁ χρόνος ἦτο 2 ἡμέρες, ἀπὸ διὰ τελευτῆς ἐρίητο καὶ περιεβόλου ἐπὶ 2 ἡμέρας τοῦ.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *Πρῶτα 10 ἡμερῶν καὶ
 ἔφθασε μέχρι 15 Ἀπριλίου. Σήμερον ὁμοῦ δοῦναι διὰ κοινῆς...*

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο

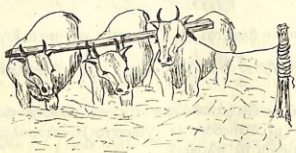
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Μετὰ μετὰ τοῦτο γινάσκοντες ἐκαστὸν ἐκαστὸν καὶ κοινῶς
 ἐβρίχθη τὸ παλαιόν μετὰ ἐκαστὸν καὶ ἑκάστη 500 καλά σιρόνια
 ἐκαστὸν τὰ ἴδια καὶ ἐκαστὸν ἀνέστησαν γιὰ νὰ γινῇ ἐκαστὸν καὶ ἐκαστὸν
 ἐκαστὸν ἄλωνα. Ἀντὶ τοῦ ἐβρίχθη μετὰ ἐκαστὸν καὶ μετὰ τὰ ἴδια.....*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ... ἐκαστὸν...
 τοῦ. ἐκαστὸν καὶ ἐκαστὸν ὠρισμένην ἡμέραν...
 καὶ ὥραν.....*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 βταιρνοι. τὰ διμάτια ἀπὸ τῆς θημυλῆς. καὶ τὰ ἐκέρπειον
 ἐντός τοῦ. ἀλμυρῶ. χαρῆς. καὶ προεῖχον. ἢ γ' ἀκα-
 λουδοῦν. ἀριεμένη. ἐκρῶν (ἀλμυρῶ. δὲν. ἐκρηγμοπαίον)

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *βοῶν καὶ ἵππων (ἐμπρο)*

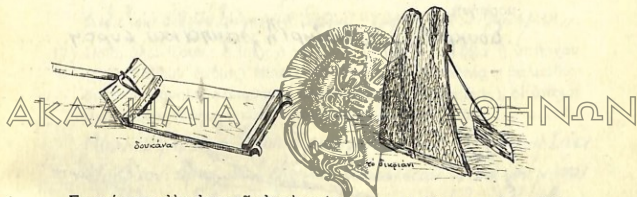
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στρηγρός,
 στρουλουργός, δουκαῆ, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*Διὰ ἐκαστοῦ ζῶου. ἀλμυρῶ. ἐντός τοῦ. οὐτε ἐκρηγμοπαίον. ἢ γ' ἀκα-
 λουδοῦν. ἀριεμένη. ἐκρῶν (ἀλμυρῶ. δὲν. ἐκρηγμοπαίον)*
τῶν. ἐκαστοῦ ζῶου. διὰ τῆς καταπατήσεως. τῶν. ἵππων....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσάρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ
 διαστάσεων μήκους 1,50 μ., πλάτους 0,60 μ. καὶ πάχους 0,10 μ. καὶ ἐλάττω δουκάνου
 ἑξήμισι ἀπὸ ἄλλα μέρη τὴν κατεσκευάσθαι καὶ ἐπὶ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν
 αὐτὸ καὶ τὸ μέρος ἔχει κοπτερεὶς ἡτρεῖς τὰ κοπτερεῖς δὲ καὶ διὰ τὴν ἐκ
 βάρος ἀνέλκει καὶ ἰσχυρὸν ἐπάνω. Σύνθεσις τῶν ὀσπρίων ἡ λήψιστος
 μὲ τὴν διαιωνόητρα.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἡ ἄρα...*

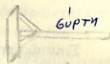
δὲ, ἡ.α. καθυπὸ ἡμέρῃ Σελήνῃς ἀρχίζαν. παρ. 3-4 π. νύκτα καὶ τελειῶνται μετὰ τοῦ βούραντο...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

δουκράνι, λοχνητόρι ἢ γάμπα καὶ βύρτι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Ἐγὼ...*

βύρτι καὶ ἔρριπτε ἐπὶ τοῦ κύκλου τοῦ ἀκόπου. σταχὺς...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). , . . . , . . .

Ναί... Τὸ μῆκος δὲ ἡ.α. καθυπὸ ἡμέρῃς ἦτο καλακκωμένη ἐκ βύρτι καὶ ἐπὶ ἄκρῃ ἔχει διδράκτια (διατάβδια) καὶ ἰλῆγες καὶ βενό...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Μ. οἱ στρωσίτες, Σταριοδμία εὐφώσι τὴν ἡμέραν (200 δολάρια). Γι. οἱ βρώμη καὶ κριθὴ δὲ στρωσίτες. ἢ καὶ τρεῖς τὴν ἡμέραν. (200-250 δολάρια).....*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνησθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δι. ἔχου. εἰδικὴν θανατοῖα. ἀπλῶν. ἑφῶς. γιὰ λ. λ. χ. μ. α. η. ..

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν.....

Πολλοὶ φάρει. οἱ δὲ οἱ εὐφώσι με' τὰ ἰδικὰ του ἵππων. Χρήραχον. ὁμοί. καὶ εἰδικὰ ἀλωνισταὶ οἱ καλούμενοι "μυλταί", οἱ ὅσοι εἶχον τὰ ἵππων καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δι. ὑπῆρχον. εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

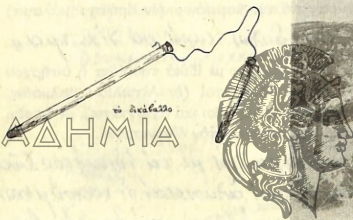
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....
Γεγίετο. χοῦβι. ἐλ. τῆς φακῆς καὶ ρεβιθίου (ἐλ. ξύλου συντηγμένου).

κοπάνος στρογγύλος

ξύλο καρυντόν διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ ὧροῦ δημητριακῶν...

τὸ ἀνέλαστο

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

.. Ἀπὸ τῶν μέλη. τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δι' ἐκωνηλίστο. τὸ κοπάνισμα

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμά διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦντο κατὰ τὸ ἀλώνισμα τραγούδια ..

Δίστιχα. τ.β. ἔποη. ἡλικ. ὁμωλ. δὴ. τὰ. ἐνδυοῦσαι ..

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.), (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1945/2/δωρικη. Μὲ τὸ δουκράνι

καθαίρει τὰ ἔμψα δέντρα ὁδηγεῖ ἐνὶ αὐτῇ τὰ ἔμψα καὶ ἀφαιρῇ τὰ ἔμψα

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. τ.ναβ. καὶ ἔφαρ. ο.τ.ο. μ.ε.τ. ἔμψα

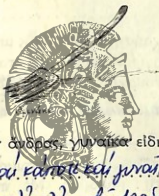
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

Ο. 6. χηρατισμένος βραχίς είχε 6 χηροί ἐπ' ἡμέρας.
Διὰ τὴν κατάνυκτον τι, οὕτως ἐλέητο τιπότε.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ ἀνέμωμα ἐγένετο μὲ τὰ θυχεκίρι.....

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συλλογὴ ἁγίων καὶ κατὰ καὶ μνησθῆναι ἔρχομαι ὅπως καὶ
καὶ εἰδικαί (Τυχεῖς) ἐπ' αὐτοῖς 100 δρχ. ἡμέρα ἢ 150 δρχ. ἢ 6 πταρ

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

7. Ελέγντο παραβάται· ὁ καρπόβηνος κέρ-
το διὰ κλάνδρου κυρτὸν ἰσὶ ρήται δὲ τὸ ἀλ-
γισμα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο

.....

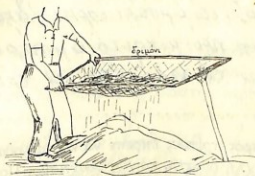
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ παρα-
 μένων τεμαχίων γίνεται μετὰ τὸν δερμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἐρῆντο κοκκίνισμα μετὰ δερμόνι*

Τὸ δερμόνι ἐκρήματο. ἐφορῶν. ἤδη κατακκαυμένον ἐκ δερμάτος ἢ λυκοειδήρου. Τὸ κοκκίνισμα τὸ ἕλκευε ἐνὶ ὕδατι. ἀνδρα, τὸ ἦν ὄμιον τοῦ δερματιοῦ. ἔδεντο ἐπὶ λυχνεῖνρι καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἄκρο. ἔκραιψεν καὶ ἔρῆντο τὸ κοκκίνισμα.....

- 7) "Οταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Μετὰ δερμόνι καὶ ἔρῆντο μόνον*

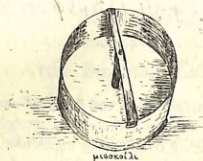
του. ἐκραιψεν. βράζονται τὸ λυχνεῖνρι. ἐκκαθαίρονται καὶ ἐν ὕδατι μετὰ ἴδιον τὸ λυχνεῖνρι, πᾶσι τοῖς ἀπολλομένοις καὶ ἔπτερίμεκον. τὰ δὲ κρεῖντα.....

- 8) "Αλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔλκυνε τὸ πρώτο βακκί...*

πὸν. δα. ἄδιατον ἐπὶ ἀμπαρί. ἔρῆντο. ἔκατουδῃ. μὴ δυνάμει ἡ ἀσεία δα. ἔκυνε πρὸ. μετὰ τὸ ἀμπαρί. Ἀπὸ ἐκκαυμένη ὁπῶς. τρεῖς. τὸ πρὸ. ἔπει. νὰ. τρεῖς. τὸ βιό.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Οἰκωδ. ἦτα σιμὰς*
εἰς τὸ ἀλώνι. ἔρχονται 50 δειματικὰς. ἔμνη γυνὴ τὸ δακτυλίδι
ἐπὶ τὸ δακτυλὶ καὶ μετρώσας ἑπτα μετὰ γροθίης τὸ βάθος τοῦ
δακτυλίου. ὑπὸ γρ. τὴν πρῶτην αἰ. ἡμεῖς προδιατάμενοι κοῦτε ἐξ ὁδοκάδης

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;
α) τὸ παπαδιάτικο, 1 τενικὶ εἰσάγει καὶ 1 μετρίκι (καλαμπόκι) ἢ 10 ὁκάδ. κοῦτε (βαμβάκι)
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, 3 ὁκάδ. τὸ εἰσάγει (1 τεν. = $2\frac{1}{2}$ δειματικὰ)
γ) τὸ γυφτιάτικο, καὶ ἦτα καθὼς ἔμνη 20 ὁκάδ. εἰς
δ) τὸ ἀλωνιατικὸ κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Ἐ.γ. μέτρα. τῶν δημητριακῶν. ἐκρηγμοποιῶν τοῖς τε-
νικέ. εἰς καὶ τὸ κιλό. τὸ κιλό. ἦτα. 6 φάγγα. 60 χιλο-
κατακ. κιν. αἰ. ἐν. ἐν. 5 ὁκάδ. καὶ. ἔπαρκε. 40 ὁκάδες*

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

*Ἡ ἀποθήκη. ἐρρίτο. ἐκὸς. τῆς οἰκίας. ἐξ. εἰς δειμα-
τικὰ. κιν. αἰ. τὸ ὅτι αἱ ἐξ. δακτυλίου. ἐπὶ τὸ καὶ. 5 ὁκάδ.*

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρο διαποδκύνετε εἰς ἀποθήκη ἀχυ
ρῶνα) ἢ ὅποια εὐρίσκετο εἰς τὸ ἀκρυ τοῦ χυριοδ

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; Πρὶν
ῤῥῃ. τὰ ἀλῶνισμα ἀπὸ κάθε διμῶτι λαμβάνον τοὺς
καλυτέρους

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .
Κατασκευάζον πλέγμα ἐκ τῶν καλῶν
ἐναρτῶσαν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ θερισμοῦ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Πλεῖστα εἰς τὴν ἀγορὰν
ἐναρτῶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον
ἐνδυμῶνται ἐν τῇ πόλει

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
... Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου. (τὸ βράδι)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τυροφάγου.
Τὸ ἑλισθαλίγιον
Κυριακὴ μέρ. ἢ καὶ αὐλές
Συνήθως διόθουιν πολλὰς φωτιὰς

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

άρμενος

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Παιδιά και ήλικιωμένοι

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ;

Παιδιά συλλέγουν
τά θάμνους βίβαια άπό τόπο κλέπτουν και μερικά
άπό τά επίτια

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Αή υπάρχει ήρωμένος τρόπος. Έτοποδείχη έξ ένα...
δύο και κατά π.χ. έρχονται άλλος και έβαλε δεύτερο
ή τά παιδιά έχουν τους θάμνους και άπό έρημο
ή συγκέντρωσις

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

Η βιβάδια ήτο μέ τό παιδια να γύρουν
οι φύλλοι θορύβους με φωνές

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδάματα γύρω από τήν φωτιά και
χοροί Καλαματιανός

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..Μόρον. Θάμνοι.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..?bχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

περί συλλογῆς ὕλης διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ
Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος

Ἀποστέλλεται συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος, ὃ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ κατόπιν μετὰ τῶν ὁμοίων ἐξ ἄλλων χωρῶν τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως εὐρυτέρου Εὐρωπαϊκοῦ.

Τὸ ἐρωτηματολόγιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παρακαλοῦμεν νὰ ἀναγνώσῃ μετὰ προσοχῆς, ἀφορᾷ: α) εἰς ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν σποράν, τὸν θερισμόν καὶ τὸν άλωνισμόν, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 1920 (ἢ εἶναι καὶ μέχρι σήμερον) κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας, ὡς καὶ τὰ συνδεδεμένα πρὸς αὐτάς ἔθιμα (ταῦτα δύνανται νὰ εἶναι ἐν χρήσει ἀκόμη καὶ σήμερον)· β) εἰς πυρᾶς (φωτιές), αἱ ὁποῖαι ἀνάπτονται εἰς δημοσίους χώρους (π.χ. εἰς τὴν πλατείαν τοῦ χωριοῦ ἢ εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας, εἰς σταυροδρόμια κλπ.), εἰς τινὰς δὲ τόπους καὶ ὑπερπηδῶνται δι' ὑγείαν κλπ. τῶν κατοίκων.

Αἱ πληροφορίες διὰ τὴν πλήρη καὶ ἀκριβῆ συμπλήρωσιν τοῦ ἐρωτηματολογίου συνιστᾶται νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ ἀρμόδια πρόσωπα, ὡς τοιαῦτα δὲ ἐκ τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἀκόμη ἐν χρήσει ἢ εἰς τὴν μνήμην των πιστότερον τοὺς παλαιότερους τρόπους τῆς καλλιιεργείας καὶ τὰ σχετικὰ ἔθιμα, ὡς ἐλέχθη ἤδη, μέχρι τοῦ 1920, παρὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀργότερον τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου διὰ τὴν σποράν, ὡς καὶ μηχανῶν διὰ τὸν θερισμόν καὶ άλωνισμόν.

Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ χρονικοῦ ὁρίου, ἦτοι περὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου καὶ τῶν πυρῶν μέχρι τοῦ 1920, προκύπτει ὅτι αἱ σχετικαὶ πληροφορίες δεόν νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ πρόσωπα εἰς ἡλικίαν ἄνω τοῦ 50οῦ ἔτους.

α) Προτού επιχειρηθῇ ἡ καταγραφή τῆς ἀπαντήσεως εἰς ἕκαστον ἐρώτημα, συνιστάται νὰ προηγηθῇ εἰς ἰδιαίτερον τετράδιον λεπτομερῆς περιγραφή τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἄλωνισμού καὶ τῆς ἀποθηκεύσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἑκτενῇ περιγραφὴν αὐτὴν τῶν γεωργικῶν ἀπασχολήσεων εἰς κάθε τόπον μέχρι τοῦ 1920 καὶ μετὰ τὴν χρονολογίαν αὐτὴν μέχρι σήμερον (τὴν περίοδον 1921—1968) δεόν νὰ σημειώνωνται αἱ μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔχουν γίνει (δηλ. ποῖα νέα ἐργαλεῖα ἔχουν εἰσαχθῇ, π.χ. τροποποιήσεις τοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς σιδηροῦν, νέα σκαφικά ἐργαλεῖα, μηχαναὶ σπορᾶς, θερισμοῦ καὶ ἄλωνισμού κλπ.) καὶ ἀπὸ ποῖον ἔτος περίπου, νὰ παρατίθεται δὲ καὶ σχεδιαγράφημα ἢ φωτογραφία τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιου, τῶν ἄλωνιστικῶν μέσων, τῶν διαφόρων σκαφικῶν ἐργαλείων (διὰ τὴν σκαφήν, τὸ διβόλισμα, τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ὠργωμένου ἀγροῦ), τῶν σκευῶν μετρήσεως τῶν δημητριακῶν (σίτου, κριθῆς κλπ.) κ.ἄ.

Ἰδιαιτέρα δεόν νὰ καταβάλλεται φροντίς, ὥστε ἡ περιγραφή νὰ γίνεται, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν γλῶσσαν (διάλεκτον) τοῦ τόπου, πρὸ παντὸς δὲ νὰ παρατίθεται ἡ τοπικὴ ὀρολογία διὰ τὰς ὡς ἂν ἐργασίας, ἐπίσης τὸ εἰς ἕκαστον τόπον ὄνομα τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν σκευῶν, ὡς πρᾶξι καὶ τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται, π.χ. τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιστικοῦ μηχανήματος κ.ἄ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς νὰ σημειώνεται ἀπαραιτήτως ὁ τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ συλλογή, τὸ ὄνομα καὶ ἐπὶ ὀνόματι τοῦ πληροφορητοῦ γεωργοῦ ἢ ποιμένος (ἐπὶ γυναικὸς καὶ τὸ πατρικὸν της ἐπίθετον, π.χ. Μαρία Κ. Καρχαλίου, τὸ γένος Δημ. Κοντοπόδη), ἡ ἡλικία ὡς καὶ αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ἐκάστου. Ἐπίσης τὸ χωρίον ὅπου οὗτος ἐγεννήθη, ἂν δὲ ἐγεννήθη εἰς ἄλλην περιοχὴν, τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγκατεστάθη εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεται ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἐπὶ προσφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ Μοναστηρίου Γιουγκοσλαβίας ἢ ἐκ Βορείου Ἡπείρου, νὰ σημειωθῇ ἐπακριβῶς ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι κατάγονται καὶ τότε ἀκριβῶς ἐξεπατρίσθησαν (τὸ ἔτος 1923, προηγουμένως ἢ κατόπιν ;). Αἱ πληροφορίες ἐκ τῶν προσφύγων τούτων θὰ ἀφοροῦν οὕτω τὸν γεωργικὸν βίον εἰς τὸν τόπον των πρὸ τοῦ 1922.

Σημειώσατε ἐπίσης ἐν τέλει ἐντὸς ἀ γ κ υ λ ῶ ν [] τὸ ὄνομα σας, ὡς συλλογέως, τὴν ἰδιότητά σας καὶ τὴν χρονολογίαν ἐκτελέ-

σεως τῆς συλλογῆς (π.χ. Κωνστ. Ἰ. Δημητρόπουλος, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 13—17 Νοεμβρίου 1968).

Μὲ βάσιν τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς εἴπομεν, θὰ ἔχῃ ληφθῇ ἀπαραιτήτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐρωτηματολόγιον, θὰ καταγραφοῦν κατόπιν μετὰ προσοχῆς αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐρωτήσεις εἰς αὐτό, θὰ παρατεθοῦν δὲ καὶ σχετικὰ σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφία.

Νὰ καταβληθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ πρὸς συλλογὴν τῆς ὡς ἄνω ὕλης καὶ ἐκ τῶν συνοικισμῶν προσφύγων, ὡς ἐλέχθη, πλὴν τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης, Βορείου Θράκης (ἤτοι Μελενίκου, Νευροκοπίου, Φιλιππουπόλεως, Ἀγχιάλου κ.ἄ.) καὶ ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς περιοχῆς Μοναστηρίου (Βιτόλια) καὶ Βορείου Ἡπείρου (Ἀργυροκάστρου, Δροπόλεως κλπ.).

β) Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς πληροφορίας περὶ τοῦ γεωργικοῦ ἐν γένει βίου, ὡς ἄνωτέρω, παρακαλεῖται ὁ συλλογεὺς, ὅπως ἀναφέρῃ ἔτι εἰς ποίας ἡμερομηνίας τοῦ ἔτους καὶ περιστάσεις (π.χ. τὸ ἑσπέρας τῆς 23 Ἰουνίου ἢ τῆς 31 Αὐγ., τὰς Ἀποκριὰς (ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου), ἑσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὸ Πάσχα κ.λπ.) ἀφίστανται φωτὶς εἰς δημοσίους χώρους, αἱ ὁποῖαι ὑπερπιδῶνται ἢ λαμβάνουσιν χώραν χοροὶ περὶ τὴν πυρᾶν κλπ. Εἶναι ἀναγκαῖα ἢ λεπτομερῆς περιγραφὴ τῶν ἐθιμικῶν πυρῶν τούτων, ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, τὸν χρόνον ἀφῆς αὐτῶν, τὰ τελούμενα κατ' αὐτάς καὶ τὸν σκοτὶδὸν αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς δοξασίας τοῦ λαοῦ. Ἐπίσης ἂν τελοῦνται καὶ σήμερον ἢ ἂν δὲν γίνωνται, πότε ἔπαυσε τὸ ἔθιμον.

γ) Ὅπου εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον δὲν ἔπαρκεῖ ὁ κενὸς χώρος διὰ τὴν καταχώρισιν ἐκάστης ἀπαντήσεως δύναται ὁ συλλογεὺς νὰ χρησιμοποίησιν πρόσθετον φύλλον χάρτου, σημειῶν ὅμως ἐπ' αὐτοῦ τὴν σελίδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐρωτήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ προσθήκη.

δ) Ἡ συλλογὴ, ὡς ἄνωτέρω, τῆς ἐν λόγῳ ὕλης καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου παρακαλοῦμεν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς παραλαβῆς του καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἐν λόγῳ ἐρωτηματολόγιον μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλλεχθείσης ὕλης εἰς τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α! ΤΑ ΓΕΥΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

Αἱ θυρωσταί περιοχαί ἐδρίωνται περί τῶς χωριῶς καί
δὲ εἶναι χωριζόμεναι διὰ ὁποράν καί βοσκὴν ποιμένην.

Μεταῦ τῶν καταπληγνύμεν ὑπό τῶν ἀρχόντων χέρεσ' ἢ
χάνδαμεις ὅπου βοσκοῦν τὰ ποιμένα. Εἶναι ἰδιουκτησία
καί ἀνήκουν εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς χειουτήμονας καὶ ἀρχι-
νοὺς εἰς τὴν ἑμισημία. Οἱ ἡλόιοι διεχολοῦνται ἐκ τῶν
νῶς μὲ τῶν γαργῶ καὶ κτηνοτροφία.

Οἱ τιμῶνται, δίδου βέλαια, διεχολοῦνται καί μὲ τῶν γαργῶ.
Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαργῶν (τετράγωνον καὶ
ἐκ τῶν τετράγωνον ἀρχαῖα ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωριῶ ἢ τῶ
μετῶν καὶ ἐλάνθοντο τὸ ἥμισυ τῶν παραγερῶν.

Οἱ ἐργάζονται ἐλάνθοντο ὅρακτες, δηλαδὴ μισακαί-
τορες καὶ δὲ ἔχαιροι ἐκ τῶν γαργῶ. Ἡ δημοσίη τῶν ἡλ-
οῦ εἶδος ἢ χρῆμα. Ἐποικισκῶς διὰ τὸ θέρμα ἢ τὸ
δαιτυμνόν ἐργασιοποιούτο καὶ ἐργάζονται ἀνδρες ἢ γυ-
ναῖκες ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωριῶ ἢ τῶ μετῶν. Τὸ ἡμερομίσθον
ἡλὸ εἰς χρῆμα (ἡ γὰρ τῶν ἡμέρῶν) ἢ εἶδος.

Οἱ ἡλὸ τοῦ χωριῶ ἐπὶ μόνον, ἐποικισκῶς, εἰς τὰ μετ-
νικὰ κυριὰ δὲ ἔργα εἶναι καὶ μόνον δὲ ἐργάζονται.

Παλαιότεροι τὰ χωράγια ἐλάνθοντο διὰ τοῦ κῆ-
κου. Μὲ τὰ κάρρα ἢ μὲ τὰ κασίδια φορτωμένα
εἰς τὰ ἴδια μετῶν τῶν κῆκου ἢ τὸν θυρωτὸν καὶ εἰς
ἐκκοπήν. Ἡ χρῆμα τῶν κημικῶν ἀποαφάνειαν,

α' ενωμείται ο πρωτότερος του χωριού έτη μετά τό 1935.

Μέχρι τό 1920 διά τό έργον των άγρων έχον
εμπούουν τό ξύλινον άροτρον. Τό ξύλινον άροτρον
τό καλαμιάζον έδικού τεχνίται οδοίτοι έλέγγο
"εαπαντέδες", δηλ. αλεστράδες. Οί ίδιοι μπεβαινονέι
τό βουνά εδρίκων τό κασάλληλο ξύλο, τό καλαμιάζον
καί μετά τό έπύλουν ής πρός τή μηχανή καί τή θ-
πορασία των διαφόρων μηχαν παραθετω εχέμεν εχέμεν
γραφήμα.

Μετά τό 1920 ήρχισε ναί χρησιμοποιοῦνται καί τό
βιδυρού άροτρον. Η προμήθεια ήρθε από τή Ν. Ζίχνη
ή τών Σέρρας. Ήταν τών έργοστασίου καί υπέρ
των διορασία των διαφόρων μηχαν παραθετω εχέμεν
εχέμεν γραφήμα. Διά τή μηχανή χείρατα έπρόκειτο
τό βιδυρού μονόχτερον άροτρον, ένω διά τή πετράδα
τό ξύλινον.

Διά τό έργον χρησιμοποιούντο παλαιότερον βοεί, ήτοι
καί ήμίονοι. Σήμερα ήρθενοι εξαποχυνού τό έργον
μέ τών ήπων ή ήμίονους. Διά τό ξευχάρισμα μέ δύο ήτοι
ήτοι διαπαράντες ο βύζας. Τό μήκος του ήτοι 0,80-1 μέτρο.
Τά ξευχάρισμα έλέγγο ζεύγες, ήτοι άροτραί έτι βιδυρού.
Η πορά του βαμβάκος καί ή αδράκως του χωριού
έχρητο μέ τό ξύλινον άροτρο καί τό ήτοι ζυγόν, αλλά τό
μήκος του ήτοι 1,80-2 μέτρα.

Η ζωίς των βοών εις τό ξύλινον άροτρον ήρθε ες έξος.

Έτσι ορίσθησαν τούτοις θέσεις έξω από τ'αυτού και κατόπιν τού
δουρί και ενώ διστάζοντο έρευνήσαν με τού δουρί και τού
δαδρί.

Αι διάφοροι μηχαναί ήρχισαν να χρησιμοποιούνται
από τού έτος 1940. Από τού έτος 1945 ήρχισαν να
εργάζονται τα χειράκια με τα τρακτέρ, ενώ τού έτος
1947 έλαβε την εμφάνισή της η πρώτη μηχανή θε-
ριμμού. Αυτό βέβαια βελύει και διά τού μηχανή
δεδιόμοτος σταχύει και αδειανόμοτος.

ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Παλαιότερον και ενήμερα τού έργου ηήται μόνο
από τού άνδρες. Τού πρώτου έργου έργον τού
ένήμερα έστα έστα, κρημά τού έστα με τού έστα
ηήται τού έστα τού έστα τού έστα τού έστα
έκέρημα τού έστα και έστα. Μόλις δ' έστα
έστα χειράκι δ' έστα τού έστα και τού έστα
ένήμερα τού έστα έστα μέρος τού έστα έστα
έστα έστα τού έστα και με τού έστα τού έστα
έστα έστα. Περισσότερον τού έστα τού έστα
έστα με τού έστα "Αντε Παπαρά μου". Αν τού
χαινε τού έστα τού έστα και τού έστα
έστα έστα: "Αν έστα έστα και τού έστα".

Μετά ηήται τού έστα έστα: βάλει τού έστα
έστα και τού έστα τού έστα και τού έστα
έστα. Στο έστα μέρος τού έστα τού έστα

καὶ βουδούν τοι γένετο τοῦ θυρότρου με' τοι χα-
λκῶ. Ὁ μωρὸς κατωδίνε τὰ θυρήνεα Ἰῶα με'
βχοινὰ στιχουῖα. Ἐν τῷ βόθρῳ μεριμνῶσθαι τὰ
κεράτα καὶ τὴν οὐρὰ γινώσκ' τὰ θυροδύνα. Ὅταν
θρῶς τὰ Ἰῶα δὴ ἔῃσι θυρὰ δὴ χρησιμοποιοῦ
βχοινὰ καὶ τὰ θυροδύνα με' ἵνα εἴλω τοὺς κεράτα
ἐπὶ χεῖρι καὶ γινέται "μάτερο". Ἦν τὴν καὶ
τὰ κεράτια εἶναι ὀρθωμένα ἀπὸ τοῦ ἐπιπύθριον
? Ὁ κλύριον τότε τὸ εὐκίναρον τοῦ ἐπύρου γίνεται
με' τὴν ἐπιπύθριον ἐκάρτα.

Τὸ χιράκι, πρὸ τὸ ὄρεμα, τὸ χιρίκι ἐξ ἐμπορίας
7 μαπάκια καὶ μὲν τὸ πρῶτον ἐκ τῆς ἐμπορίας
ἀρχίζει τὴ δεύτερη. Μὲ τὸ δεύτερον ὄρεμα ἀποστρέφεται
πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀναγινώσκει τὴν εὐχὴν γραμμὴν.
Ἐπὶ αὐτὴν μετὰ τὸ χιράκι καὶ τὴν κρίβιν τοῦ νοικοκύ-
ρου γινώσκει καὶ τὸ ὄρεμα (πλάγιον, βαθιόν κ.τ.λ.).

Προσμοῦσαν ὁμῶς πάντοτε τὰ κολοκαρινὰ ὄργανα
να ᾄθουνται ἐς ἑκκὲς τὸ βάθος, ἕως τὰ ἄλλα
καὶ τῶν ἐπορῶν ἐξ ἡμερῶν. Περιβότρεα ὄργανα
ἴσως παλαιότερα καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν ἐν Βριση καὶ Ὀκτωβρίῳ. Σήμερον ὁμῶς ὁρῶ
τὴν ἐπιβραβίαν τοῦ καπνὸς καὶ τῆς καπνικῆς
βιολῆς τοῦ ἐπικρατοῦ (πότε πολλὰ βροχία καὶ πό-
τε ἡραβία) περιορίσονται ἐς ἐπ' αὐτὴν ἢ καὶ ἀρτίως,
ἐπορὰ ἑπάνω ἐπὶ κολαμιά. Ἐφ' ὅσον τὸ χιρσὶ

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.) Έργαλεία Θερίσματος. Παλαιότεροι και μέχρι το 1947 τα δημητριακά έδριζοντο με τα δρεπάνια. Αυτά ήταν δύο ειδών: α) με δόντια και το καλυνίνασε ο βιθύρας και διέρχεται το άπικαλλέχων το δέρας του κού β) χωρίς δόντια και το λέγατε "κοβοχαριό". Από το έτος 1947 και τα δύο είδη δρεπανιών τα άπικαλλέχων οδ θερίσματα με μηχανές. Διότι θερίσματα το δ χορτού κυρίως τριφυλλίου ή βίμου χρυσιμολογούσαν την κόφα. Ο βιθύρας βελαντέ ήτο δμαλός και ή χειρολαβή εστει άμση εκχυρότε με καμπύλη γραμμή και ήτο του έργου. Σήμερα έδαφος του άπικαλλέχων χρυσιμολογού την κόφα με το θερίσματα το τριφυλλίου και βίμου. Χάρουν έρωτ και μηχανήματα με ειδικές λεπίδες τα όποια κόπουν (δριζον) το χόρτο πολύ γρήγορα.

β.) Θερίσματα των δημητριακών. Τα δημητριακά έδριζοντο με τα δρεπάνια και έπιδαν από το έδαφος περίπου 20-25 ποίκους. Οι βράκτες του τυχόν δά ήμεταν με το χράφι μαζί με την ρίζαν μετά το θερίσμα έλέγγοτο μπαβάκια. Κατά το θερίσμα οι άνθρωποι διαισταντο άνδρες ή γυναίκες έσποδέτου επ το έδαφος τις χερσές. Όταν όμως οδ θερίσμα ήταν πολλοί, έπα άτομο και κατά προτίμηση άνδρες ακολουθούσε των θερίσμα και έδινε τα δαήματα. Τριτ έως τέσσερες περί έμαχοι

ἓνα χερσόβλο, τέσσαρα χερσόβλοτα ἑάριστοι ἓνα μὲν
 δύο χερσόβλο καὶ τρία ἑστὶ τέσσαρα μὲν βλοτα χερσόβλοτα
 ἓνα μὲν δύο δὲ βλοτα. Αὐτὸς ἀφ' αὐτῶν τῶν χερσόβλων ἐστὶ
 χύμα ἐδρέκοτο πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν γὰρ ἰδύμεται
 πρὸς ἐξίσωσιν τὸ δίδωμο. Τὰ τοποθετούμενα μοῖρ δάφνα
 τοῖς ἐλπίστον ἀγκυλίσ.

Ἡ Οἱ Θυρίσται: Τὰ δημητριακὰ τὰ ἐξέρχον ἀνέμους
 καὶ γινώσκεις. Ἐν τῷ ὄρει καὶ θυρίσται ὡς ἐπαγγελμα-
 τῶν καὶ ἔρχονται ἐπὶ τὸ Τεχνικὸν ἐν τῷ ὄρει Ἰλίου
 τοῦ Νομοῦ Σερρών. Ἡ μὲν βλοτα καὶ ἀποκοπὴ διακρί-
 νει τὸ μακροβλοτὸν ἐν τῷ μακροβλοτῷ ἐν τῷ ἐν τῷ
 ὄρει μὲν 2½ δὲ δεικνύει. Τὸ ἐν τῷ ὄρει ὡς ἐν τῷ ὄρει
 καὶ γινώσκεις. Σαραντα (40) ἔχουσα τὰ μακροβλοτὰ ἐν τῷ
 ὄρει. Κατὰ τὸ θυρίσται καὶ πρὸς προκύλασιν τῶν θυρίσ-
 τῶν χύμα ἐν τῷ ὄρει ἔχουσα μίαν θυρίσται ὡς ἐν τῷ ὄρει
 ἐλπίστον παλαιμαρσί. Τὰ τέσσαρα δάφνα τῶν περὶ
 βλοτῶν μίαν ἔχει δὲ καὶ ἓνα θυρίσται τὸ ὅποιο προκύλασιν
 τῶν χύμα καὶ ἀποδοθῶν τὸ μᾶλλον.

Αὐτὸς ἐδίδετο ὅτι δίδεται προκοπὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν
 τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καὶ ἦν ἐν τῷ ὄρει καὶ ἀρχὴ
 ὁ θυρίσται. Συντὸς ἀρχίσαν μετὰ τὴν 25ην Μαΐου
 καὶ πρῶτα τὰ ἀρχίσαν, τὰ ἀπόλοιπα θυρίσται μετὰ
 παρούσα δομένα ἀνά μισ.

Ἐξαχθῶν δὲ δίδεται τῶν ἀρχίσαν, ἀλλὰ δὲ τὸ ἐν τῷ ὄρει.
 Μερικὰ θυρίσται ἀπὸ ἀρχίσαν παρὰ τὸν ὄρει.

Τὴν τελευταία ἡμέρα ἔχουν εἰς μέρος καὶ δίχα:
 "Νάχουμε μιά φυλιά γιὰ ἑνὸς". Αὐτό ἦταν τὸ
 μυστικὸ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἰωῶ. Ἄλλοι πόλ' ἔμοσαν
 μικροὺς κορμούς ἐσάχους ἔλαστον διάφορα σχέδια καὶ τὸ
 ἐμποδίσουν καὶ τὸν διπλὸν τὸ ἐκπονεσάει ἢ εἰς ἄλλο μέρος
 τοῦ διατάξιον γιὰ ἑνὸς τῆς κατὰ χρῆσιν ἢ καὶ γιὰ
 ἑρμείας.

δ' Διτάξιον τῶν σταχυῶν. Τὸ διτάξιον ἐκτελεσθῆναι
 ἀμέσως μετὰ τὸ θάψαντες καὶ τοῦτο ἐξ αἰτίας τῆς κα-
 ρικῆς ἐπιδημίας τοῦ ἐπιπραστοῦ. Μάλιστα δὲ καὶ τῇ
 ἐξῆς παροιμία: "Θέρμερ, θέρμα ἔδωκε δὲ ἔδωκε, τό-
 τι δὲν θέρμερ".

Οἱ θέρμερ ποτὶς τελευτῶν τῆς αἰσθητικῆς οὐρανίας
 ὄψεως καὶ οἱ γυναικες γυρίζουν κατὰ ἀρχὴν ἐπὶ τὸν τὸ
 διατάξιον ἢ θοῦναι κατασκευασθέντα διπλὸν τὸ ἴδιον τὸ ἐ-
 τάρη τοποθετοῦ ἐπάνω τὸ χερσὶν τῶν τρία ἢ τέσσαρες
 καὶ ὁ ἄνθρωπος τὸ δίνει. Τὸ τινὲς πρὸς τοῦτο τὸ μεταφέρει
 εἰς ἄλλο δίδωσι. Κατὰ τὸ δίδωσι τῶν δίδωσι οἱ
 περιεσώτριοι ἐχρησιμοποιοῦν τὸν χερσὶν τῶν, μικροὶ
 ὅμως ἡρπύσαντες μιά βέργα ἀπὸ τῆς ἑλπίδος καὶ τὸν
 δίδωσι καὶ τοῦτο διωκόμενος ἐπὶ δίδωσι.

Τὰ δίδωσι μετὰ τὸ δίδωσι καὶ δίδωσι ἐπισημαίνονται
 ἐν ἀριθμῶν μέρος τοῦ θάψαντος ἀπὸ τῆς ἐλπίδος ἢ καὶ
 περὶ τοῦτα καὶ ἐπὶ τοποθετοῦ μετὰ τοῦ σταχυῶν πρὸς
 τὸ δίδωσι τῆς θείας ἢ τοῦ κοῦρτῆος ἢ τοῦ

και αλλα για την ημερανται απο τα 5ωα.

Η αποδελαις εχρητο 25 ετη: Πεντε απο τα 10 με-
ρια, πέντε απο την αλλη, τεσσερα και τεσσερα, τρια
και τρια, δυο και δυο, δυο και ενα και εσονται ενα.
στ. Συμοριδύ του βανοδ.

α) Ζιμιος: Κατα τα μηνια Αβρουετο γηται το πρωτο βρημα
και το Οκτωβριο το δειμο. Μετα το Αβρουετο Δημητριο
ητοι Νοεμβριοι ηριεμένοι το βρημου. Γιατα και εν
βουχια με το χερι εκορπίσουν το επόρο και ακο-
λουθως με την βόαρνα τον εκπαύουν. Άλλοι παλι
με το βρημα του Οκτωβριου γηται το λήαμα με-
τα το επόρο και βρηται το επόρο και τοπο-
για την καινυ γηται η πασητα. Μετα γηται το
πάλημα η βανδωρα προς εσπεδωει. Κατα το Μάϊον
(10-20) γηται ο θερικρός. Κατα την βρηται το
χιαράκι και ετσι και αλληλο για τα επόρα του βίτου.

Η κοπή γηται με την υόσα η ειδυλμικηται.
Μετα απο τρεα η τεσσερες ημερες γηται το γήριεμα
με την γήτα (δικράνε), για τα γηη και α η δειραις
και ακολουθως το δειμο. Πολαιότερον εδειποδιδά-
τια με λιαρι, ενω βημερα με ειδυλμικηται "πρεβες",
ευρόμεται ηπο τρακτέρ δεινυμπαται. Μετα μετα
γίρεται και το παδωται εν βιποδω με δεινυμπαται.

β) Τριφύλλι: Κατα το Αβρουετο η Οκτωβριο βρηται
το χιαράκι δυο φορας. Το Νοεμβριο γηται

καὶ τρίτο ὄργανον. Τὸ φεβρουάριον καὶ ἐξ ὅσων
διακίρως εἶναι καλὸς γήτας καὶ τίταρτο καὶ σπαν-
ταῖο ὄργανον καὶ ἀκολουθεῖ θάλασσαν διὰ τὴν ἰσχύος
ἢ εὐδίας, ἐκείνην καὶ αὐτὴ γὰρ τὰ ἱσοπεδωθῇ τὸ
χυράρι. Ἐνταῦθα ριζοῦμε τὸ ἐπὶ τοῦ μὲ τὸ χέρι
προσθέτορας χύμα ἢ ἄλλο δὴ τὰ μὲ πῦρ πυκνόν.
Κατέστην οὖν γῆν ἱστανά θάλασσαν καὶ πᾶν τι μὲ
ἐκείνην πρᾶγμα πρὸς τὸ βουδάν καὶ ἐπὶ πῶμα
ἐκ καὶ ἐπὶ φῶμα. Διὰ τὴν ἐπὶ τριγυλίου δρο-
τημοῦ χυράριον γὰρ ποτὶς πρὸς τὴν γῆν καὶ ἡ κοπή
πρὸς εὐκρίαν. Ἐν πρὸς τὴν ἐπὶ πῶμα, δέχομαι καὶ
μεταφορὰ ἱσχύος τὸ ἴσον μὲ τὸ δέχομαι.

Γ. ΑΛΓΝΙΣΜΟΣ

Μετά τὸν θερμόν καὶ τὸ δέχομαι ἐκ δεικνύει γῆτας
μεταφορὰ οὐκ αὐτὴ μὲ τὰ βῶμα καὶ ἀπ' ἐβδίας ἀπὸ
τὸ χυράρι ἐκ τὸ αἰάνει. Ὁ χῦρος δὲ ποτὶς ποτὶς
πρὸς αἰάνισμόν κατεῖται θερμότερος. Ἡ τοποθέτης
γῆτας ἐκ βῶμα. Ἀνέκαθεν δὴ πρᾶξεν ἐκ τὸ τοπο-
αἰάνει διὰ τὸ αἰάνισμόν. Συνήδως τὸ αἰάνει κα-
τεῖται αἰάνει ἐξ αὐτοῦ τὸ χυράρι καὶ καλὸς προσέτις
ἐκ πηλὸς μίρος διὰ τὰς καὶ αἰάνει. Ἐκείνην ἐκ
τὴν καλοκίαν εἶχαν δέχομαι, οὐ περιεσώτεροι δὴ καὶ
ἀπὸ κοπῆς. Ἡ βῶμα αἰάνισμός ἐκ τὸ δὴ καλὸς.

Ὁ χρόνος ἦτο εὐήμερος διακίρως καὶ ἐξ ὅσων
διὰ τὴν αἰάνει ἐκείνη γὰρ περιεσώτη ἐκ βῶμα τοῦ ἱστανά.

και εὐρυ. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἀδυναμιό
ο μωρὸς ἐμπόρετο τὸ δουκάδι καὶ εὐρυ καὶ
ἐρριπτε ἐπὶ τοῦ κύκρου τοῦ διωδίου ἐπὶ τὸς

ἡτοραίνοντο γὰρ οἱ δῆμοι τὴν κρίσιν ἡλο καὶ
ἡ ἀδυναμία. ἡτοραίνοντο γὰρ ἐν τῷ λόγῳ καὶ
ὁ κερὶ ἔφερε διδραχμὰς (γὰρ τὸ δοῦν) καὶ ἔλπετο
καταγεῖν. Τὸ ἀδυναμιό τὴν ἡμετέραν φέρει
τοῦ μαρτυροῦ ὅτι οἱ μωρὸς μετὰ τὸ ἴδιον τοῦ ἡτο.
ἐπὶ τὸν ὅμοιο καὶ εἰς διμῶς ἀδυναμιό οὐ καταγε-
μενοί ἡτορῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὸ ἴδιον καὶ
ἀνδραγαθίαν τοῦ ἀδυναμιό. Ἐξ ὅσων δὲ ἔτε-
λεοντο ἡτορῶν ἐπὶ τὸν ἀδυναμιό εἶχον ὅτι
ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Μία ἐπὶ τὴν ἡμετέραν τὴν
ἡμετέραν ἡλο 200 δραχμὰς, ἡτορῶν δὲ ἡμετέραν
36 ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Κατὰ τοῦ ἀδυναμιό ἔφα-
ρδοντο τρεῖς δραχμὰς καὶ ὅμοιοι δὲ τὸ ἐνδυναμιό.

β'. Λίχνια.

Οἱ ἀδυναμιό ἐπὶ τὴν ἡμετέραν, ἐτοιμασμένοι δὲ τὸ λίχνια
λίχνια τὰ ἐπὶ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Ὁ δὲ
λίχνια οὐκ εἶχε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Πρὶν ἀρχίαν τὸ
λίχνια δὲ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν, οὗτε
καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Τὸ λίχνια ἐπὶ τὴν ἡμετέραν
τὴν ἡμετέραν. Τὸ λίχνια τὸ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν καὶ κατὰ τὴν
ἡμετέραν. Ἐρχονται ὅμοιοι καὶ εἰς διμῶς ἀδυναμιό
ἐπὶ τὴν ἡμετέραν. Εἰς τὸ (100) δραχμὰς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἡ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν

(150) βινάδ. βινάρι. Τά ποτὶρὸν τερμάκια τῶν στα-
χέων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίκνισμα παρέρχονται μετὰ
τοῦ καρποῦ ἔλθοντο παραστάχια. Ο καρπὸς ἀπὸ
τὰ παραστάχια ἀπικυρίετο διὰ μύλῳρου περὶ
τὰ ρήματα δώτερο διάνησιν.

Ἡ διοργάνη τοῦ καρποῦ διπλὸν τὰ μετ' αὐτοῦ πα-
ραμένοντα ἀντὶ τῆς ἐρήτης μὲ τὸ δερμόνι. Ἐπὶ τῆς
καὶ τὸ κοκκίνισμα ἐρήτορι τὸ δερμόνι. Αὐτὸ ἦτο
κατασκευασμένο ἐν δερματὸς ἢ λυκαυδέρου καὶ εἶχε
ὀχρῶμα στρογγυλόν. Τὸ κοκκίνισμα εὐέως ἐνὶ δώρ' ἀνέρας
ἐξ ἑξῆς. Ἐδινε τὸ ἐν ἄκρον τοῦ ἐπὶ λυκαυδέρου καὶ
ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ ἐν δερματὸς διὰ αὐτοῦ. Μετὰ δερ-
μόνισμα ἐρήτο διὰ καρποῦ μόνον τοῦ σπυρί. Ἐπὶ τὰ βινά-
ρια τὸ λυκαυδέρου ἐκάρσεν καὶ ἐναν ἀπολύσαν-
τος μὲ τὸ ἴδιον τὸ λυκαυδέρου καὶ ἐπὶ τῆς τὸ δερματὸς.

Μόλις ἐρχόταν ὁ δερματὸς ἐρήτορι ἐπὶ τοῦ σπυρί
τὸ λυκαυδέρου καὶ κατόπιν μὲ σπυρί μετροῦσε τὸ ρῆμα
τὸ λυκαυδέρου τὸ ἐπὶ τοῦ σπυρί καὶ σπυρί τῶν
ποσότητων. Μία σπυρί ἀντικατοῦσε ἐξ ἐπὶ (100) βινά-
δων. Ἐξ εἶδος καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλα βινά: α) τὸ
ποσότητος ἐπὶ τῶν σταχέων, β) τὸ ἀπολύσαν-
τιο ἦτοι τῶν βινάδων τὸ σπυρί (100. = 2½ βινάδων).
Ἐξ μετὰ δὲ τῶν δερματὸς ἐκάρσεν τὸ
σπυρί καὶ τὸ κινόν. Τὸ κινόν δὲ εἶχε ἐπὶ τὸ
σπυρίν, ἄλλὰ ἦτο δοκίμιον σπυρίν καὶ κατασκευασμένο

ἐν τούτῳ καὶ ἔπαυσε 40 βεβαίως.

Ἡ ἀποδημιεὺς ἔρχετο ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐς ἐλπίδα
εἶναι κυβιστὰ (ἀμπαρί) τῶ ὁποῖα ἔχουσιν δύο ὅσους
ἐπάνα καὶ δύο ἐν τῷ κοίτῳ μέρος. Πρὶν ἀδικάσουν
ἐπὶ ἀμπαρί τὸ πρῶτο σακκί ἀπὸ τὸ πρῶτο ἐ-
λάνει δὴρχε τὸ ἔθιμο νὰ πηγαίη ἐμπρός μίαν γυ-
ναῖκα ἡ ὁποία ἔρχετο πρὸ μίχρη τὸ ἀμπαρί.

Αὐτὸ βέβαιον εὐφραίνει, ὅπως τρέχει τὸ πρὸ νὰ τρέχῃ
καὶ τὸ θιό ἐπὶ ἐπίτι. Ἐπὶ δὴρχε ἐπὶ δειγὰ
ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀδελφὲν τῆς μάς ἐβόδιον νὰ θυγί-
νουν καὶ εἰς μίχρη τὸ ἔλασεν ἐπὶ βρύχ. Ἐπὶ
καθὲ πηγαίη καὶ ἐκὼς καὶ ἐπὶ κομμάτι ξέροτος
δὲ εἶται ἀπὸ τὸ ἀμπαρί ἐπὶ καμάριας ἐβόδου.

Μετὰ τὴν διακομὴν τοῦ ἐπὶ τὸ ἄλλο ἀποδημιεύ-
ετο ἐπὶ ἀχυρῆς ποδὲρ μισοῖται ἐπὶ δειγὰ τοῦ
χειροῦ. Πρὶν νὰ ῥῆν ὁ ἀχυρῆς ἐπὶ δειγὰν τὸ
κατὰ τὴν δειγὰν καὶ ἔρχετο ἡ διακομὴ τοῦ ἐπὶ τὸν.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

Τό βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου καί μέ τή
 δύει τοῦ ἡλίου ἀναπνεύει γυνίς ἐν δημοβίῳ
 κύρῳ ἡ καὶ ἀδελφές οὐδ' ὅσοις ὑπηρεθύνται γιά τή
 γύρου οὐ ψάλλοι. Ἡ βωτιά δέρεται ἄρμενος καί
 καί ἀναπνέεται ἀπό παιδιά ἡ ἡλικιωμένους. Περί 660-
 τέρο τά παιδιά εὐαλέχουν ταξίδια, δηλ. τὸ πᾶν τῶ
 θάμνους πολλές φορές κλήτουν καί μερικά τὰ βάθουν
 βάρους (χωρίς ἡ εὐχέντρωσις νά γίνηται καὶ ἄρμενον
 εὐόποι) καί τὰ ἀνάντουν. Ἔπειτα πηδοῦν καί
 βάθουν θορύβους. Παλαιότερα ἐκείνηδες νά κορμίσουν
 καί ἄρμενον χοροὺς καὶ γὰρ ἡμεῖς Κολαμιστῶν
 τραγουτοῦν.

Εἰμασταν ἄρμενον
 καμιά διμαρία παιδιά
 νὰ κλέβουν τὴ δακκάλα
 νὰ τὴν πᾶνε στὰ νησιά.

Μα' κίμινι δὲν τὰ δέχθη
 καί τῆς κόψαν τὰ μαλλιά.

Σήμερα τὸ ἔθιμο γίνηται, ἀλλὰ περισσότερον ἀπὸ πα-
 ροί καί ὅχι ἀπὸ γυναῖκες.

1. Τόπος συλλογῆς: Μεσορράχη-φυλίδος νομός Σερρών.
2. Όνομα καὶ ἐπὶ ποιοὶ πληροφόρητο: Γιάννης Σαριδίδης τοῦ Γεωργίου. Ἐτῶν: 72. Γραμματικὴ γνώσις: Α'. Δημοσικοῦ. Τόπος γενέσεως: Μεσορράχη. 10 Μαρτίου 1898.
3. [Θεόγραφος Γλαυκώπουλος τοῦ Σπυρίδους, διδάκκαλος. Ἡ συλλογὴ αὐτῆ ἐγένετο ἀπὸ τῆς 1-7 Ἰανουαρίου 1970]

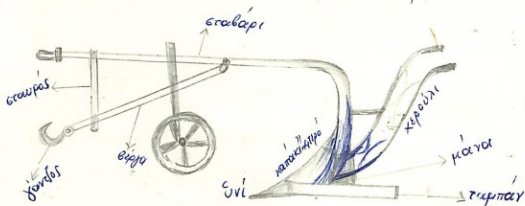
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 3 Αρ. Ερωτ. 1

Εκτιθαράγμια βιδήρου άρότρου με τας άγτιβωίχους
ονομασίαις των μέρων αυτού.

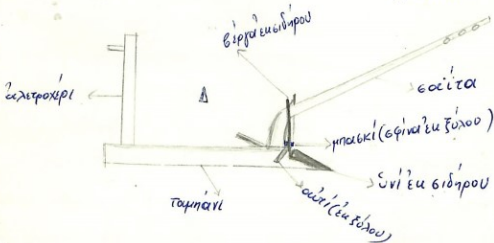

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

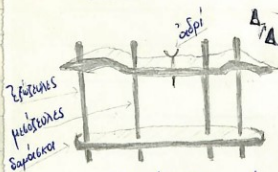
ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 4 Αρ. Ερωτ. 3

Σύντον άρότρου με τας άγτιβωίχους
ονομασίαις των μέρων αυτού.

Σελίς 6 Υπιδ. Έρωτ. 9

Τῇ μορῇ αὐτῇ τοῦ ἱσοῦ τὴν ἐκρηγμοποίησιν καὶ χρῆσιμοισι καὶ ὁμήροισι διὰ τὸ εὐδερῶν ἄροτροι. Τὸ μήκος τοῦ ἥτο 0,80-1 μέτρο.

Τὰ ἑσάρηματα λήγνται Σωλὲς ἥτο εὐρόφρητες

καὶ τὸ πάχος ἦτο 10 πόντους περίπου (ἐξωτερικαί). Αἱ δύο ὁμῶς ἐσωτερικαί ἦτο περιβότιρο ἐνισχυμένα (πάχος περίπου 20 πόντους). Αἱ δύο ἐξωτερικαὶ λήγνται ἐξώδουλες ἐνῶ αἱ ἐσωτερικαὶ μεσόδουλες (ἐκιδήρου)

Ἔς τὸ μέσον ὑπάρχει μία ἐγκοπὴ καὶ τὸ ξύλο τῆς ἐγκοπῆς λέγεται ἀδρί. Σημ. Διὰ τὸ ἐκδοτὴν ἀρότρον διὰ τὴν σφοδρὰν βάρβακος καὶ αὐτὰ κωλὴν τοῦ χυράσιος ἐκρηγμοποίησιν τὰ ἴδια ἑσάρηματα ἀλλὰ τὸ μήκος τοῦ ἱσοῦ ἦτο 1,80-2 μέτρα.

Σελίς 6. Υπιδ. Έρωτ. 12/3

Σελίς 7. Αριθ. Έρωτ. 6/1

Παίρνουμε τὸ ἕνα βόδι καὶ τὸ βάζουμε ἐπὶ θυρῶ καὶ ἐν σπηλαίᾳ τὸ
ἄλλο, μετὰ τοποθετοῦμε τὸ λουρί καὶ συνδέομε τὸ ἄροτρο ἐπὶ
λουρί καὶ τὸ ἀδρί καὶ εἶναι ἵτοιμα γιὰ τὸ ὄργωμα ἢ τὴν ἐποράν.

Σελίς 7 Αριθ. Έρωτ. 2

Βάζομε τὰ χαρούτια ἐπὶ ἱῶα καὶ τοποθετοῦμε τὴν βεΐτταν καὶ τὸ
ἀδρί ἐπὶ τὴν ὀπή. Ἐξ τὸ κατω μέρος τῆς βεΐττας ὑπάρχει χαλκὴ
καὶ συνδέομε τὸ χαλκὸν μὲ τὸ γάντζον τοῦ ἀρότρου.

Σελίς 7 Αριθ. Έρωτ. 3

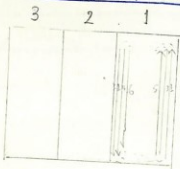
Ο μνηστὴρ καταβύνη τὰ θυρῶ καὶ ἱῶα κατὰ τὸ ὄργωμα μὲ χαινία

ἱσχυρίζεται

Ἐπὶ τὰ βόδια μερικοὶ βάζουν καὶ δεύνουν τὰ κέρατα καὶ ἐπὶ οὐ-
ρὰ γιὰ νὰ τὰ διευδύνουν. Μερικοὶ ὅμως δὲν βάζουν καθόλου.

Ὅταν τὰ ἱῶα δὴ εἶναι θυρῶ δὲν τὰ δέχει μὲ χαινία καὶ τὰ
διωδύνει μὲ ἕνα ἱῶο πού κρατᾷ ἐπὶ χέρι καὶ λέγεται "κατέγινε".

Σελίς 8 Αριθ. Έρωτ. 4

χωρίζεται τὸ χωράφι εἰς ἐπορίεῃς ἢ καπνοκίαια
καὶ μόλις τελειώσῃ τὴν γιὰ ἐπορίαν ἢ καπνοκίαια
ἀρχίζει τὴν δεύτερη.

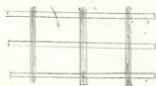
Μὲ τὸ ἱῶο ἀροτρο πραγματοποιοῦναι τὸν τρόπον
τοῦ σχήματος (α) τοῦ βιβλίου

Σελίς 10 Αριθ. Έρωτ. 3

Ευλίη βάρνα γρά'ισοπέδωσι

Επίσης χρησιμοποιούν και την ειδικότητα ή οποία εικονίζεται στο βιβλίο.

Ευλίη βάρνα κατασκευασμένη ει
καδονίωσι, χρήσιμη γρά'ισοπέδωσι

τουρμούκι. Πάρεδωκό χρησιμοποιείται στα καπνοβελούια
διά τή'ισοπέδωσι

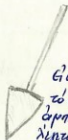
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 10 Αριθ. Έρωτ. 8)

καίριος γρά'εκά
ψιμο.

Επίσκο πύον διά
τό'εκάψιμο τή
αρχιπύον και
λήγεται λυγκάρι

τά'εκάψιμο
εκάψιμο'εκάψιμο

Σελίς 12 Υπ. Γραμ. 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

4

1 κορφολο

2 χειρολαβή λαβή

3 βίδα για κόβα

4 κόβα

1

Σελίς 15 Αριθ. Έρωτ. 5

Ἰετραγουδοῦσαν διάφορα τραγούδια ἀλλὰ δὴ τὰ
ἐνδυμοῦνται. Μερικοὺς εὐχοῦν ἀπὸ ὀριζήμα πα-
ραθίζω.

Μητρούσης

1. Ἄ πορῶ Μακεδονία
Πῶ βασιτῆς δημοσίῃ
να βλήνῃς τὰ παιδιὰ σου
μέρα νύκτα ἐν ἑσπέρῃ

1.. Μητρούσης καπετάνιος
Θεὸν παρακαλεῖ
να ἔψη μετὰ τὰς Σέρραις
να εὐρὴ τὸ βλαδί.

2. Τὸ βλαδί μου ἀβυμνίον
τὰ δένδρα τοῦ χλωπαί
τὰ Τούρκικα κεφαλαία
ἐν τῇ νύκτι χλωπαί.

Τραγούδι ποδ' ἐλέγετο κατὰ τὸ ὄργημα

«Ἡ καλὸς ἡ νοικοκύρης
κίνησε τὸ νιό Σευχάρ
τ' ἀετοχὰ τ' ἵνα τὸ βόδ
τὴ γαῖ δάρα μετὰ τῶν
τὸ γυρί καὶ τὸ ἐκίπαρ.
Κίνησε τὰ παῖν τὰ τοῖ πόρ
βρίσκει τὴ γυροῖκα τ' μεδωμένη
τὸ βαρέλ' ἀκουμημένη.
Ἐφαγα αὐτὰ μετὰ καὶ κρασί μετὰ βαρέλ'.

Σελὶς ἱφ Ἡριδ. ἑρωτ. 1

Τριγύλλι (καλλιέργεια)

Κατὰ τὸν Ἀύγουστο ἢ Ὀκτώβριον ὀργώνεται τὸ χωράφι
 δύο φορές. Τὸν μῆνα Δεκέμβριον γίνεταί καὶ τὸ τρίτον ὄργωμα.
 Τὸν Φεβρουάριον καὶ ἐξ ἑσθιῶν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς γίνεταί
 τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον ὄργωμα καὶ ἀκολουθεῖ ἐνάρτημα
 διὰ ζιζιῆς ἢ διδύρης ἐνάρται καὶ αὐτὸ γινάνα ἰσοπεδωθὲν τὸ
 χωράφι. Ἐν συνεχείᾳ ρίχνεται τὸ ἔμπορον μὲν τὸ χεῖρον προσέτι τὸ
 χεῖρον ἢ ἄμμα διὰ ἰσμήν πᾶσι πυκνόν. Κατόπιν θάμνηται ξανά
 ἐνάρτημα καὶ πᾶσι (ἐνάρτημα) πρῶτον πρὸ τῶν βοτάνων
 καὶ ἐπὶ ποσὶν αὖ καὶ ἐπὶ ἑσθιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βίκος (καλλιέργεια)

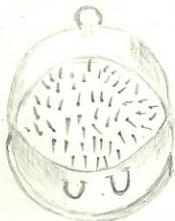
Κατά το μήνα Αύγουστο γίνεται το πρώτο βρῦμα και το 10κωβριο το δεύτερο. Μετά του Αβίου Δημητρίου ή το 1 Νοέμβριον ωριμμένοι το βρῦμοι Ξανά και ἐν εὐχεϊά με το χέρι εκορπίσουν τον επόρο και ακολουθως με την βάρνα τον εκπαίνουν.

Άλλοι γάλι με το βρῦμα του 10κωβριου ρίχνουν το λίπασμα μετά το επόρο και βρῦνουν το χωράφι και το 2ο για να μην κάνει Ξηριά ή παρμένα. Μετά γίνεται το 3ο βρῦμα (βανίδωμα) προς Ξεπείδωσι. Κατά το Μούισι (10-20) γίνεται 4ο βρῦμα. Κατόπιν βρῦνεται το χωράφι και είναι κατάλληλο για την επορά του εἰταριου.

Η κοπή γίνεται με την κοθα ή ειδική μηχανή. Μετά από τριή ή τέσσερις ημέρες γίνεται το 5ο βρῦμα για να μην κα- λά ή Ξηρανοί και ακολουθως το 6ο βρῦμο. Πολλοί τωρα εδίνετο διμάτια με λινάρι, 2η ή 3η με ειδική μηχανή "αρίβες", δίνεται "μήαλες". Έρετα μετασφύρεται και τοποθετείται εις αποθήκας.

75

Σελίς 27 Αριθ. Έρωτ. 6

Σφιμόνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σφιμόνισμα

Σελίς 28 Αριθ. Έρωτ. 2

Ἐλήρξε ἡ γυνὴ δια διπλὸν τὸ πρῶτον ἀλγύρι
τῆς κοινούργιας ἐξοδιστὴν γὰρ Ἰουλίαν καὶ τὸ ἕνα
ψαμί τὸ τοποθετοῦσαι ἐπὶ βρύση. Ἐπει κάθι δια-
βάτης τοῦ περνούου ἐκίθη καὶ εἰς κομμάτι ξέ-
ροπος δι εἶναι διπλὸν τὸ πρῶτον ἀλγύρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ